

Uitleg sleutels, notennamen en de vorm van de noten

Notenbalken

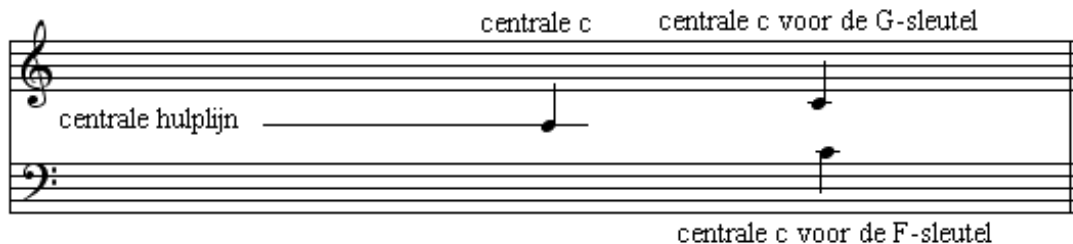
Voor het schrijven van muziek wordt gebruik gemaakt van 11 lijnen.

De bovenste 5 lijnen, de notenbalk voor de G-sleutel of vioolsleutel, worden voor hoge tonen gebruikt.

De onderste 5 lijnen, de notenbalk voor de F-sleutel of bassleutel, worden voor lage tonen gebruikt. Daar tussendoor hebben ze samen 1 hulplijn.

Toetsinstrumenten, zoals piano, keyboard en orgel, gebruiken alle lijnen.

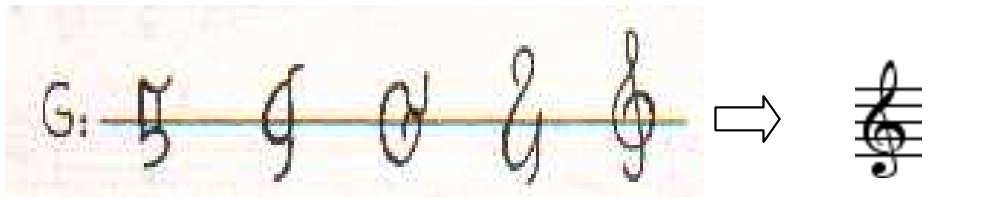
Op de (centrale) hulplijn staat de centrale c

Vioolsleutel of G-sleutel

De vioolsleutel wordt ook wel G-sleutel genoemd. Deze sleutel geeft de noot G aan.

De vorm van deze sleutel is een vervorming van de letter G:

Van elke notenbalk is de onderste lijn de 1^e lijn.

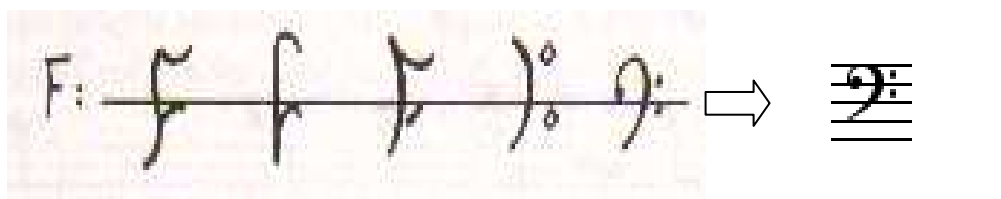
De noot G bevindt zich bij de G-sleutel op de 2^e lijn.

Dat is het midden van de halve cirkel van de G-sleutel.

Bassleutel of F-sleutel

De bassleutel wordt ook wel F-sleutel genoemd. Deze sleutel geeft de noot F aan.

De vorm van deze sleutel is een vervorming van de letter F:

De noot F bevindt zich bij de F-sleutel op de 4^e lijn.

Dat is in het midden van de 2 punten van de F-sleutel

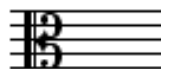
C-sleutel of Do-sleutel

De C-sleutel geeft de noot C aan en wordt o.a. gebruikt voor de Altviool en de Cello.

Deze sleutel voorkomt dat er veel hulplijnen gebruikt moeten worden.

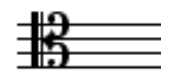
De sleutel voor de Altviool (c op de 3^e lijn) wordt ook wel Altsleutel genoemd.

Altsleutel

Tensorsleutel

De sleutel voor de Cello (c op de 4^e lijn) wordt ook wel Tensorsleutel genoemd.

Vorm van de noot

Elke noot heeft een kop (of bolletje) en een stok (behalve de hele noot, deze heeft alleen een kop).

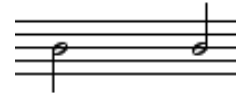
Als de noot onder de 3^e lijn van de notenbalk staat, is de stok omhoog en rechts van de kop:

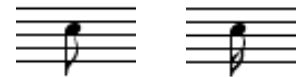
Als de noot boven de 3^e lijn van de notenbalk staat, is de stok omlaag en links van de kop:

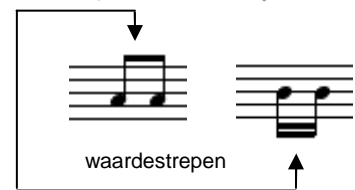
Noten op de 3^e lijn kunnen zowel omhoog als omlaag geschreven worden:

Achtste noten hebben 1 vlaggetje en zestiende noten 2 vlaggetjes:

Als er meer dan 1 achtste noot of meer dan 1 zestiende noot na elkaar komen, worden waardestrepes gebruikt, 1 streep voor achtste noten en 2 strepen voor zestiende noten:

Noten tussen en op de lijnen

Noten worden op de lijnen en tussen de lijnen van de notenbalk geschreven:

noten op de lijnen

noten tussen de lijnen

Hulplijnen

Bij het voorbeeld hiernaast is niet te zien welke noten het zijn:

daarom worden noten onder en boven de notenbalk met hulplijnen geschreven:

hulplijnen

Octaveren

Om veel hulplijnen te voorkomen wordt ook wel gebruik gemaakt van de octaafverplaatsingstekens.

8va

8va boven de noten = 8 tonen (een octaaf) hoger spelen.

(8va is de afkorting van Ottava = octaveren = een octaaf hoger of lager spelen).

8va bassa

8va onder de noten = een octaaf lager spelen, meestal staat er dan 8vb of 8va bassa

Loco

Als er niet meer geoctaveerd hoeft te worden schrijft men loco boven de noten.

Loco betekent altijd, weer gewoon spelen wat er staat.